

TÜRK CUMHURİYETLERİ EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

№3

Ocak - Eylül 2023

Organization of Turkic States

Center for Analysis of Economic Reforms and
Communication of the Republic of Azerbaijan

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti İkonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

Türk Cumhuriyetleri İkonomik Görünümü: Ocak-Eylül 2023

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

“Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü” istatistiki bülteni Ocak-Eylül 2023'deki temel makroekonomik göstergeleri içeriyor.

**Tüm ülkeler alfabetik sıraya göre listelenmiştir.
İstatistik bülteni Türk Devletleri Teşkilatı'na üye ve gözlemci ülkeleri kapsamaktadır.**

**Bu İstatistik Bülteni, Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların Analizi ve
İletişim Merkezi'nin (CAERC) Türk Devletleri Teşkilatı (OTS)
ile işbirliği içinde yayınladığı bir yayındır.**

**Soru, öneri ve görüşlerinizi aşağıdaki e-posta adresine gönderebilirsiniz:
info@ereforms.gov.az**

BÖLÜM A

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİ: GENEL BAKIŞ

Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin Özeti	5
Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin Dünyadaki Payı	6
Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin GSYİH Büyümesinin Karşılaştırılması	7
Türk devletlerinin Koşullu Şematik Taşıma Koridorları	8

BÖLÜM B

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİ: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

Azerbaycan	10
Kazakistan	11
Kırgızistan	12
Türkiye	13
Özbekistan	14
Macaristan	15
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	16

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

BÖLÜM A: GENEL BAKIŞ

YÜZÖLÇÜMÜ

(bin km²)

4 823.5

GSYİH (2022)

(milyar ABD doları)

1 537

NÜFUS (2022)

(milyon kişi)

173.8

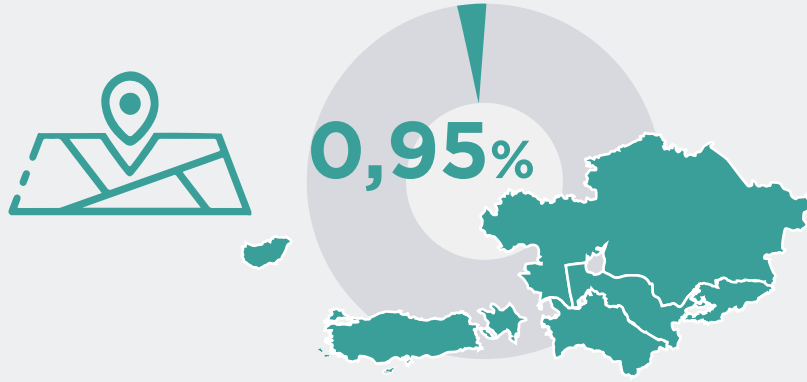

TİCARET CİROSU (2022)

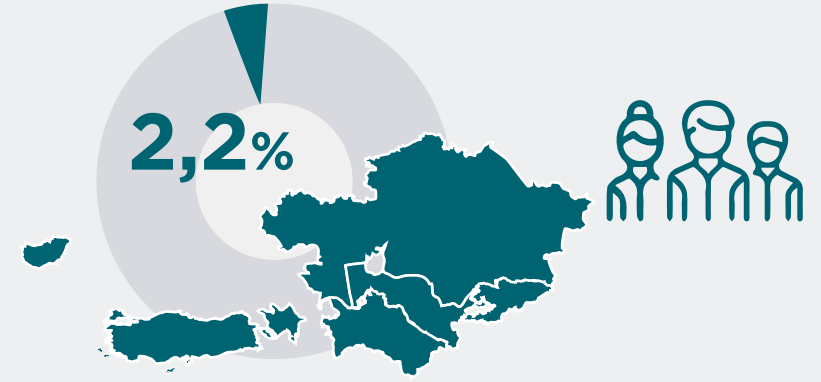
(milyar ABD doları)

1 192.7

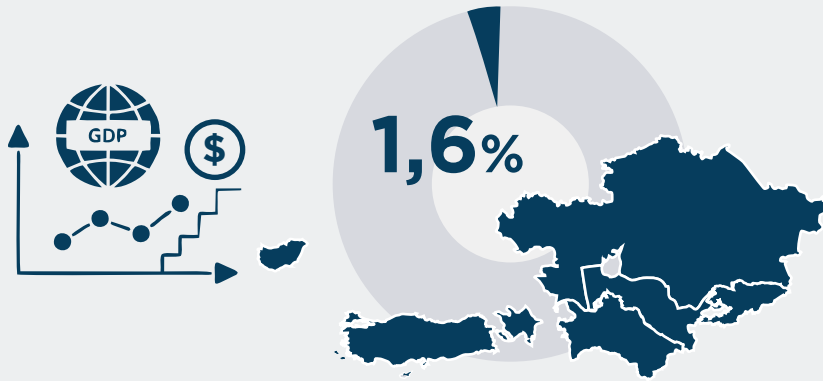
YÜZÖLÇÜMÜ

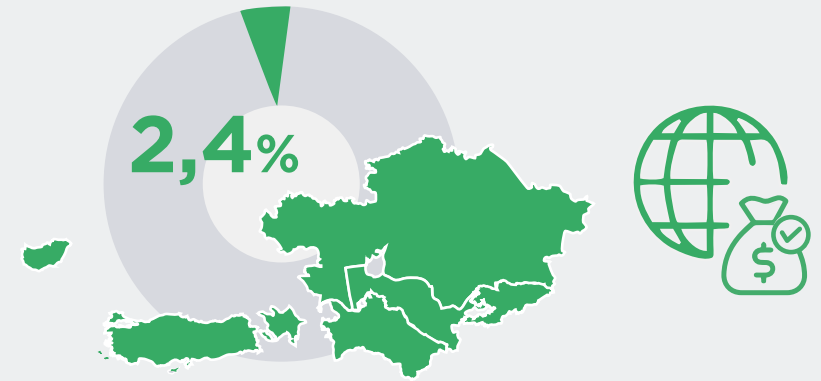
NÜFUS (2022)

GSYİH (2022)

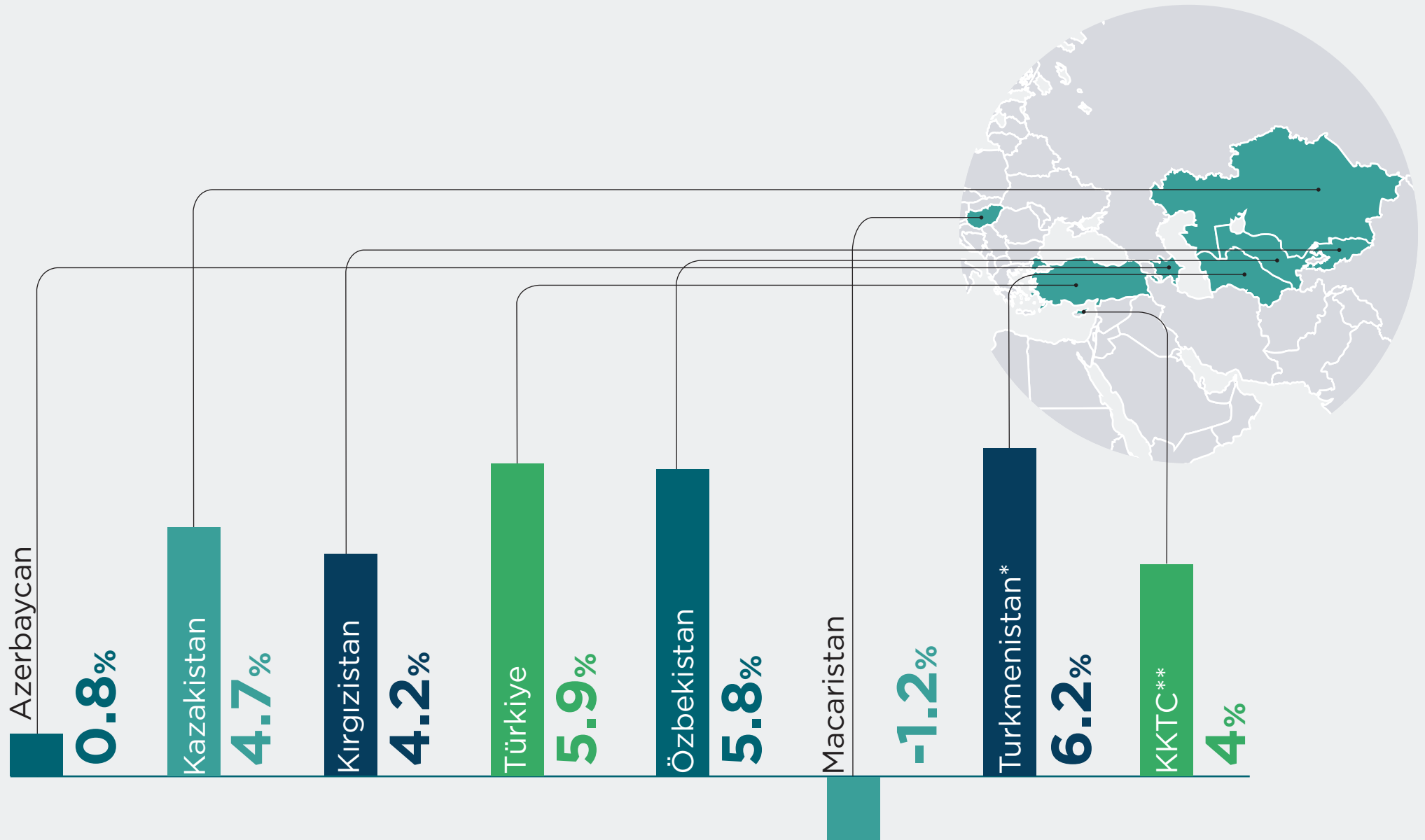
TİCARET CİROSU (2022)

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİNİN GSYİH BÜYÜMESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (Ocak-Eylül 2023)

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü: Ocak-Eylül 2023

*Türkmenistan ile ilgili istatistiksel göstergeler sadece genel bölümde derlenmektedir.

*2022

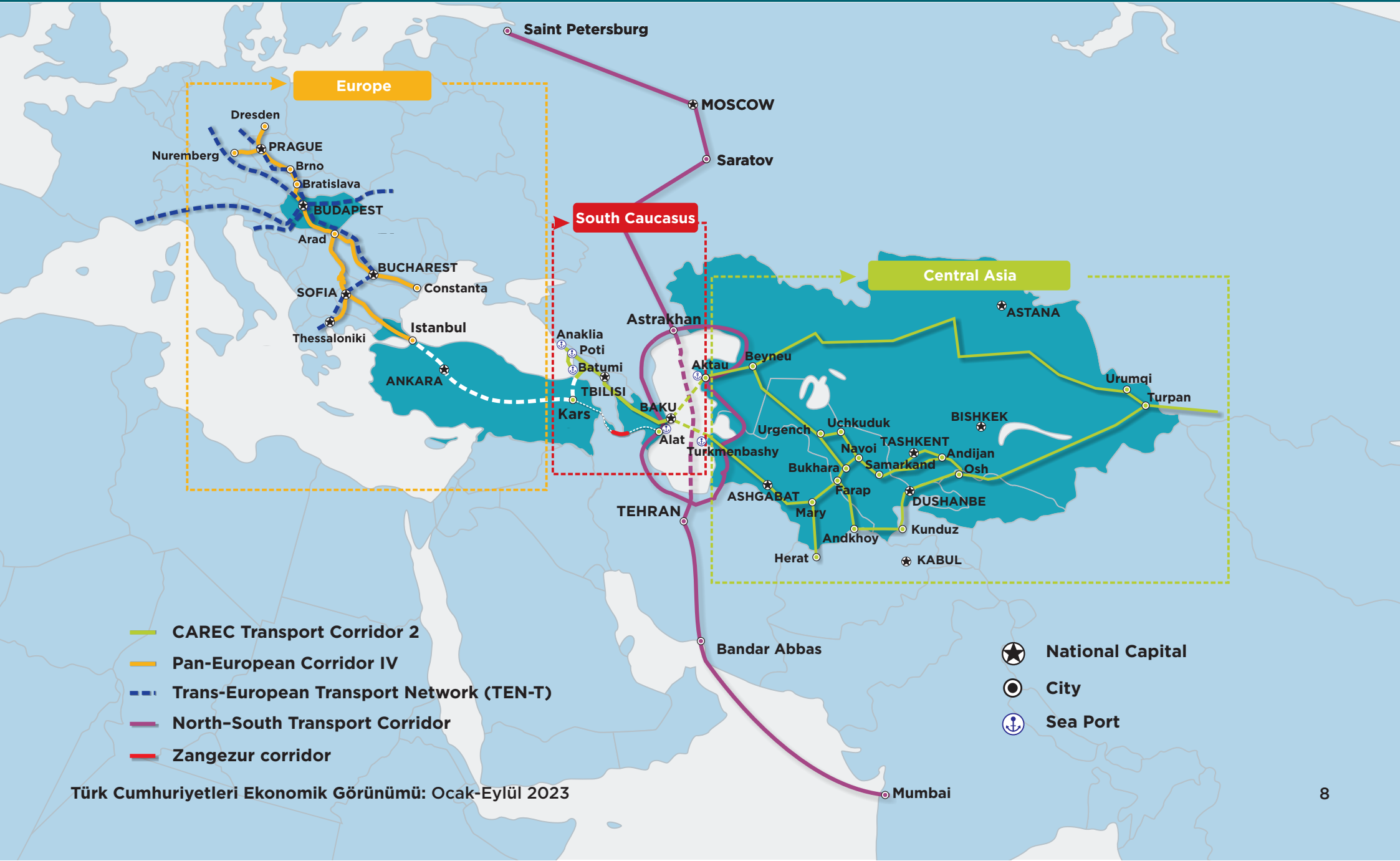
**2021

TÜRK DEVLETLERİNİN ŞARTLI ŞEMATİK ULAŞIM KORİDORLARI

Azərbaycan Cumhuriyyəti İqtisadi Reformların Analizi və İletişim Mərkəzi

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYELERİ VE GÖZLEMCİLERİ

BÖLÜM B: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER 2023'ün Ocak-Eylül için

AZERBAIJAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Döviz kuru: 1 ABD doları = 1.70004 AZN

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(53 417.9 milyon \$)
↑ 0.8%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(29 554.6 milyon \$)
↓ 1.1%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(5 880.4 milyon \$)
↑ 3%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(20 977.7 milyon \$)
↓ 5.7%

İTHALAT
(12 614.2 milyon \$)
↑ 4.6%

DIŞ TİCARET DENGESİ
+8 363.5 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(12 728.9 milyon \$)
↑ 21.3%

BANKA
VARLIKLARI*
(14 548.7 milyon \$)
↓ 18.2%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(15 536.6 milyon \$)
↓ 2.3%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(15 664.7 milyon \$)
↑ 14.8%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KAZAKİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

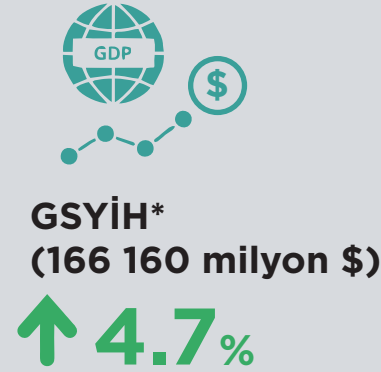

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Döviz kuru: 1 ABD doları = 477.361 KZT

EKONOMİK BÜYÜME

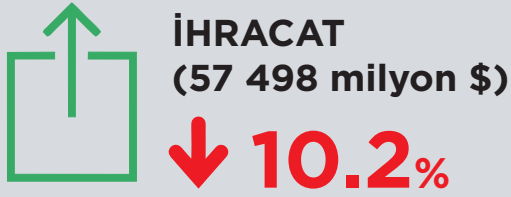

SANAYİ ÜRETİMİ*
(43 679 milyon \$)
↑ 4.4%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(6 483.4 milyon \$)
↓ 9.9%

DIŞ TİCARET

DIŞ TİCARET DENGESİ
+13 023.3 milyon \$

FİNANS

**SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI***
(24 386.4 milyon \$)
↑ 12.1%

**BANKA
VARLIKLARI***
(100 305.4 milyon \$)
↑ 11.2%

DEVLET BÜTÇESİ

**DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ***
(15 182.7 milyon \$)
↓ 11.5% 2023'ün 1. yarısı

**DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ***
(15 296.5 milyon \$)
↑ 9.9% 2023'ün 1. yarısı

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KIRGIZİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Döviz kuru: 1 ABD doları = 88.71 KGS

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(9 112 milyon \$)
↑ 4.2%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(3 736.4 milyon \$)
↑ 0.7%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(3 309.3 milyon \$)
↑ 0.1%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(2 108.5 milyon \$)
↑ 49.6%

İTHALAT
(8 681.8 milyon \$)
↑ 21.6%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-6 573.3 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(1 094.6 milyon \$)
↑ 16.7%

BANKA
VARLIKLARI*
(6 660.3 milyon \$)
↑ 36.1%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(3 208.3 milyon \$)
↑ 34.4%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(2 948.3 milyon \$)
↑ 27.8%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

TÜRKİYE: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

Azərbaycan Cumhuriyyəti İqtisadi Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 27.3817 TRY

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(813 488 milyon \$)
↑ 5.9%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(148 384.1 milyon \$)
↑ 5.7%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(43 474.8 milyon \$)
↑ 0.3%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(187 204 milyon \$)
↓ 0.5%

İTHALAT
(274 432 milyon \$)
↑ 1.2%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-87 228 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(209 785.2 milyon \$)
↑ 14.7%

Brüt Sabit
Sermaye

BANKA VARLIKLARI*
(772 907 milyon \$)
↑ 8.9%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(125 630.7 milyon \$)
↑ 74.2%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(144 387.9 milyon \$)
↑ 95.6%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

ÖZBEKİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 12 213.4 UZS

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(61 483.8 milyon \$)
↑ 5.8%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(14 911.7 milyon \$)
↑ 5.7%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(13 774.4 milyon \$)
↑ 4.1%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(17 739.4 milyon \$)
↑ 23.5%

İTHALAT
(27 014.8 milyon \$)
↑ 21.2%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-9 275.4 milyon \$

FİNANS

**SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI***
(18 556.6 milyon \$)
↑ 11.8%

**BANKA
VARLIKLARI***
(50 420.2 milyon \$)
↑ 14%

DEVLET BÜTÇESİ

**DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ***
(19 045.2 mln \$)
↑ 16.3%

**DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ***
(21 102.6 mln \$)
↑ 20%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

* Devlet bütçesi 25.12.2023 tarihinde openbudget.uz internet sitesinden temin edilmiştir.

MACARİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2023)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 368.18 HUF
Döviz kuru: 1 ABD dolları = 0.94455 EUR

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(145 333.1 milyon \$)
↓ 1.2%

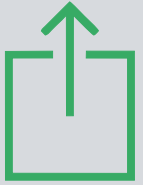

SANAYİ ÜRETİMİ*
(27 460 milyon \$)
↓ 4.7%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(7 274.2 milyon \$)
↑ 64.3%

DIŞ TİCARET

İHRACAT*
(122 197 milyon \$)
↑ 9%

İTHALAT*
(114 687 milyon \$)
↓ 4%

DIŞ TİCARET DENGESİ
+7 510 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(32 864.4 milyon \$)
↓ 14.7%

Brüt Sermaye
Oluşumu

BANKA
VARLIKLARI*
(199 968.7 milyon \$)
↑ 5.8%

Konsolide
bankacılık
varlıkları(2022)

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(41 734.5 milyon \$)
↑ 11.7%

*2023'ün 1. yarısı

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(47 971.6 milyon \$)
↑ 22.4%

*2023'ün 1. yarısı

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2023'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 3. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Aralık 2021)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 18.6887 TRY

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(1 610.6 milyon \$)
↑ 4%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(121.7 milyon \$)
↑ 16.8%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(135.1 milyon \$)
↓ 1.5%

DIŞ TİCARET

İHRACAT*
(106.8 milyon \$)
↑ 5.6%

İTHALAT*
(1 251 milyon \$)
↑ 2.5%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-1 144 milyon \$

FİNANS

MAHALLİ YATIRIM*
(35.9 milyon \$)
↑ 93.2%

BANKA VARLIKLARI*
(1 565.3 milyon \$)
↑ 75.3%

DEVLET BÜTÇESİ

**DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ***
(504.7 milyon \$)
↑ 15.7%

**DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ***
(555.7 milyon \$)
↑ 19.4%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2021 yılının Ocak-Aralık değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2021'nin Ocak-Aralık için gerçek rakamları temsil etmektedir.

*İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

- ADB, CAREC Secretariat. CAREC Corridor 2. https://www.carecprogram.org/?page_id=20
- Agency for Strategic planning and Reforms of the Republic of Kazakhstan Bureau of National Statistics. (2023). <https://stat.gov.kz/>
- Banking Regulation and Supervision Agency, Monthly Banking Sector Data (Basic Analysis). Retrieved from, <https://www.bddk.org.tr/BultenAylik/en>
- Central Bank of the Republic of Azerbaijan, (2023). Retrieved from, <https://www.cbar.az/page-188/credit-institutions%20Currency%20Charts>
- Currency Charts. <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=UZS>
- <https://www.aa.com.tr/en/info/infographic/30257>
- KKTC Central Bank. (2023). 2021 Operational Report. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Bankacilik-Yillik-Rapor-2021.pdf>
- Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan. (2023). <https://www.gov.kz/memleket/entities/minfin/documents/1?lang=en>
- National Bank of Kazakhstan. (2023). NBK Statistical Bulletin. Retrieved from <https://www.nationalbank.kz/en/news/statisticheskiy-byulleten/rubrics/1987>
- National Bank of the Kyrgyz Republic. (2023). Major indices of the banking sector. Retrieved from <https://www.nbkr.kg/index1.jsp?item=1484&lang=ENG>
- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2023). Finance. Retrieved from <http://www.stat.kg/en/statistics/finansy/>

- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2023). Social economic situation of the Kyrgyz Republic. Retrieved from, <http://www.stat.kg/ru/publications/doklad-socialno-ekonomicheskoe-polozhenie-kyrgyzskoj-respubliki/>
- Open Budget of Uzbekistan. December 1, 2023. <https://openbudget.uz/en>
- Port News. (n.d.). Trans-European transport network. <https://www.portnews.it/en/european-observatory/radar/trans-european-transport-network/>
- Republic of Turkey Ministry of Treasury and Finance, Public Finance. <https://en.hmb.gov.tr/public-finance>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2023). National Accounts (January-September 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/national-accounts>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2023). Merchandise Trade (January-September 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/merchandise-trade>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2023). Investment (January-September 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/investments>
- The Central Bank of the Republic of Uzbekistan. (2023). Information on major indicators of commercial banks as of 30 September 2023. Retrieved from, <https://cbu.uz/en/statistics/bankstats/846224/>
- The State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan, Macro-economic indicators and social development of the country (January-September, 2023). <https://stat.gov.az/news/macroeconomy.php?lang=en&page=2>
- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2023). 2021 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://ktto.net/wp-content/uploads/2021/11/Ocak-Ekim-2021-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>

- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2023). 2022 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Ocak-Temmuz-2022-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>
- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2023). Economic and Social Statistics. Retrieved from, <https://www.ktto.net/ekonomik-gostergeler-ve-veriler/>
- Turkish Statistical Institute, Foreign Trade Statistics. <https://www.tuik.gov.tr/>
- Turkish Statistical Institute, Periodic Gross Domestic Product, III. Quarter: January-September 2023. Retrieved from, <https://www.tuik.gov.tr/>

Yayından sorumlu: AYHAN SATİCİ

Tasarım: ELVİRA ZEYNALOVA

RAHMAN BADALOV

AZ 1073, Bakü,
Yasamal mahallesi, G. Halilov caddesi, 47
Tel.: (+994) 12 521 25 35
info@ereforms.gov.az

www.ereforms.gov.az

